

УДК 37.035

О.Г. Романовський

ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГУМАНІТАРНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕЛІТИ

Сьогодні перед вищою школою, насамперед перед навчальними закладами системи інженерної освіти, постали принципово нові завдання, яких у неї раніше ніколи не було. Ці завдання полягають у забезпеченні нової якості підготовки фахівців відповідно до суспільних вимог, що викликані кардинальними змінами, характерними для нашого часу.

Успішне розв'язання такого справді новаторського, масштабного і вкрай важливого для України завдання, яким є формування національної гуманітарно-технічної еліти, потребує організації і проведення серйозних наукових досліджень. Річ не тільки в тому, що при розробленні й реалізації цієї концепції ми відходимо від традиційного розуміння понять еліти, елітарності, лідерства, прагнемо поєднати і такі на перший погляд різні й суперечливі характеристики, як гуманітарне та технічне. Головна трудність у тому, що сьогодні ще досить багато людей, навіть серед фахівців (як “гуманітаріїв”, так і “технарів”), не сприймає цієї ідеї, не бачить можливості (а нерідко навіть і доцільності) такого поєднання. Однак потреби життєвої практики все більш настійливо вимагають підготовки саме таких фахівців [6].

Мета даної статті й полягає у розкритті змісту та сутності творчого характеру педагогічних інновацій у формуванні гуманітарно-технічної еліти.

Важливим є положення про те, що “в основі елітаризму лежить ідея природженої обдарованості людини, наявність у неї таких якостей, які зумовлюють здатність найкращого виконання владних функцій у суспільстві”. Соціальна еліта, за твердженням В.П. Андрущенка, становить “порівняно невелику групу осіб, яка характеризується, на відміну від “маси”, згуртованістю, гомогенністю, досвідом керівництва, розвинутими міжособовими зв'язками” [8, с. 281-282].

Виходячи з цих принципових положень, ми вважаємо, що студентське середовище цілком відповідає визначальним ознакам еліти, і тому воно виступає потенційним джерелом її формування. Так, до речі, завжди й відбувалось, оскільки будь-яку еліту (керівну, політичну, науково-технічну, адміністративну тощо) традиційно складали випускники вищих навчальних закладів, перш за все престижних і переважно інженерно-технічних. Тому ми й орієнтуємося на формування національної гуманітарно-технічної та управлінської еліти зі студентів нашого університету, який є одним з найстаріших технічних закладів освіти в Україні. Університет було засновано 1885 року, і протягом 120 років він готував висококваліфіковані кадри фахівців не тільки для промисловості, а й для науки, культури, державного управління. Багато його випускників і сьогодні очолюють великі, всесвітньо відомі підприємства, наукові установи, державні управлінські структури.

Перш за все слід підкреслити, що такий стратегічний напрям у підготовці сучасних фахівців, як формування гуманітарно-технічної еліти спрямований не на підготовку відносно вузького елітарного прошарку фахівців, а на “підтягування” кожного випускника до рівня еліти. Цілком зрозуміло, що таке завдання є на порядок більш складним і відповідальним. Однак ситуація з підготовкою кадрів для науково-технічної сфери, і особливо сфери управління, їх професійний рівень, духовність і загальнокультурна підготовка набули сьогодні характеру національної проблеми. Без ефективного її вирішення неможливо сподіватися на швидке

соціально-економічне і духовне відродження України та забезпечення її сталого розвитку як сучасної європейської держави.

В основу стратегічного завдання вищої школи покладено необхідність розв'язання актуальних проблем інженерної освіти з урахуванням основних світових тенденцій розвитку перспективних виробничих і соціальних технологій, змін, які відбуваються у характері й організації суспільного виробництва і управління ним та нових суспільних вимог до професійної компетентності, морально-етичних принципів і переконань, життєвих цінностей та ідеалів, а також до професійно значущих особистісних якостей інженерів, які сьогодні більшою мірою визначаються як європейський стандарт (В.Г. Кремень, В.П. Андрущенко, І.Д. Бех, В.Ю. Биков, С.У. Гончаренко, І.А. Зязюн, В.О. Кудін, В.І. Луговий, Н.Г. Ничкало, В.В. Олійник, І.Ф. Прокопенко, Л.Л. Товажнянський та ін.) [1-4, 7 та ін.].

Безперечно, педагогічне новаторство є умовою розвитку освіти, оскільки воно вносить у нього різного роду новації [4, 7]. Останні виявляються в тенденціях накопичення видозмін різноманітних ініціатив і нововведень в освітньому просторі. Їхнім наслідком можуть бути як часткові трансформації у змісті освіти й педагогічних технологій, так і глобальні зміни у сфері освіти.

Педагогічні інновації - це такі актуально значущі й системні новотвори, які само організуються; вони виникають на основі різноманітних ініціатив і нововведень та стають перфективними для еволюції освіти й позитивно впливають на її розвиток.

На наше глибоке переконання, *розвиток інноваційного процесу в освіті припускає органічну цілісність низки заходів.*

По-перше, *створення творчої атмосфери в освітньому просторі університету, культивування інтересу в педагогічному співтоваристві до ініціатив і нововведень;*

Дійсно, педагогічна діяльність – це процес постійної творчості. Але, на відміну від творчості в інших сферах (наука, техніка, мистецтво), творчість педагога не ставить собі за мету створення соціально цінного нового, оригінального, оскільки його продуктом завжди залишається розвиток особистості. Звичайно, творчо працюючий педагог, а тим більше педагог-новатор, створює свою педагогічну систему, але вона є лише засобом для одержання найкращого в даних умовах результату.

Відомо, що протягом тривалого часу Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут” є одним з лідерів вищої технічної освіти в Україні. Проведення міжнародних науково-практичних, науково-методичних конференцій і семінарів стало регулярним, до нашого університету приходять учитися і викладачі з інших вищих навчальних закладів міста, і шкільні вчителі. Їм допомагають і накопичений в університеті величезний досвід методичної роботи і нові освітні технології. Серед таких заходів перш за все треба зазначити Міжнародні наукові конференції: Кримські педагогічні читання (2000-2003, 2008, 2010 рр.); “Творча особистість у системі неперервної професійної освіти” (16-17 травня 2000 р.), “Формування національної гуманітарно-технічної еліти” (23-24 травня 2002 р.), “Управління великими соціальними системами та гуманітарно-технічна еліта” (22-23 травня 2003 р.), “Гуманітарно-технічна еліта та управління великими соціальними системами” (26-27 травня 2004 р.), “Переяславська Рада, її історичне значення та перспективи розвитку слов'янської цивілізації” (2006-2010 рр.), “Роль літератури у формуванні гуманітарно-технічної еліти України та Росії” (2006-2010 рр.), “Простір літератури – шлях до миру, злагоди та співробітництва між слов'янськими народами” (2006-2010 рр.), щорічні – “Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я”, Міжвузівську школу-семінар “Інноваційні педагогічні технології у вищій школі” та інші.

По-друге, *створення організаційно-методичних умов для прийняття і дії*

різноманітних нововведень.

Надзвичайно важливим завданням сьогодні постає істотно підвищення рівня педагогічної компетенції професорсько-викладацького складу. Адже в умовах постійного зростання обсягів науково-технічної інформації основним резервом і надійним засобом належного її засвоєння студентами є саме педагогічна майстерність викладача. Нарешті, життя потребує забезпечення високих морально-етичних якостей викладачів вищої школи як основної передумови відповідного їх формування у майбутніх фахівців. Безперечно, вкрай необхідним слід вважати й завдання щодо оволодіння викладачами сучасними інформаційними технологіями, і глибоке усвідомлення ними необхідності забезпечення єдності навчально-виховного процесу. Крім того, європейська перспектива і приєднання до Болонського процесу потребує також підвищення комунікативної компетенції професорсько-викладацького складу.

Вважаємо, що рівень педагогічної компетенції професорсько-викладацького складу визначається і рівнем педагогічної творчості (елементарний, оптимальний, евристичний, вищий). А тому виникає питання про *творчість молодих педагогів*, що не мають достатнього соціального й професійного досвіду. Відповіді початкуючих і майбутніх викладачів, на відміну від викладачів, що мають певний професійний стаж, здебільшого однозначні: творити може тільки молодий викладач, не обтяжений чужим досвідом. Характерно, що педагогічна творчість у цьому випадку нерідко ототожнюється зі шляхом спроб і помилок. Проте твердження молодих викладачів не позбавлено підстав, хоча в ньому й відбивається юнацький максималізм. Це питання викликає, у свою чергу, і інші: яке співвідношення педагогічного досвіду й творчості, педагогічної творчості й майстерності?

Педагогічна майстерність - це діяльність педагога на рівні зразків й еталонів, відпрацьованих у практиці й уже описаних у методичних розробках і рекомендаціях.

Майстерність педагога прямо не пов'язана зі стажем його роботи. На відміну від майстерності педагогічна творчість, як відзначає І.А. Зязюн, це завжди пошук і знаходження нового: або для себе (виявлення педагогом варіативних нестандартних способів вирішення педагогічних завдань), або для себе й інших (створення нових оригінальних підходів, окремих прийомів, що перебудовують відомий педагогічний досвід) [5].

Отже, кожен педагог продовжує справу своїх попередників, педагог-творець бачить ширше й значно далі. Кожен педагог так чи інакше перетворить педагогічну дійсність, але тільки педагог-творець активно бореться за кардинальні перетворення і сам у цій справі є наочним прикладом. Тому в університеті підвищення кваліфікації викладачів стало одним з найважливіших завдань університету. У рамках чітко налагодженої системи викладачі мають змогу підвищувати кваліфікацію у п'ятнадцяти постійно діючих семінарах, тематика яких охоплює найбільш актуальні проблеми сучасної педагогіки взагалі й інженерної освіти зокрема. Серед них слід назвати, насамперед, такі семінари:

- “Основи педагогічної майстерності (для молодих викладачів)”;
- “Людинознавчі основи особистісно орієнтованих освітянських технологій у вищій освіті”;
- “Активізація навчального процесу”;
- “Використання технологій дистанційного навчання у навчальному процесі”;
- “Професійна майстерність викладача фізичного виховання”;
- “Інтерактивні технології у викладанні іноземних мов у вищому навчальному закладі”;

- “Сучасні комп’ютерні технології дослідження елементів складних механічних систем”.

Створений у НТУ “ХПІ” Центр сучасних педагогічних технологій головним завданням вважає забезпечення переходу від навчання орієнтованого на знання, до навчання, орієнтованого на діяльність особистості, цілісності навчально-виховного процесу, забезпечення здатності науково-педагогічних працівників до формування національної гуманітарно-технічної еліти, а також єдності світоглядної, фундаментальної, спеціальної, соціально-гуманітарної й управлінської підготовки, необхідності формування у студентів системного типу мислення та його інноваційного характеру, високої соціальної та професійної мобільності майбутнього фахівця, його готовності до змін.

По-третє, ініціювання розробки, проектування педагогічних систем, моделей підготовки майбутніх професіоналів і механізмів їхньої всебічної апробації, впровадження й підтримки.

Педагогічна діяльність, як і будь-яка інша, має не тільки кількісну міру, але й якісні характеристики. Зміст й організацію педагогічної праці можна правильно оцінити, лише визначивши рівень творчого ставлення педагога до своєї діяльності, що відбиває ступінь реалізації їм своїх можливостей при досягненні поставлених цілей. Творчий характер педагогічної діяльності тому є найважливішою її об’єктивною характеристикою. Вона обумовлена тим, що різноманіття педагогічних ситуацій, їхня неоднозначність потребують варіативних підходів до аналізу й рішення завдань, які впливають із них.

Відомо, що розвиток свідомості й творчих параметрів людини проходив від простого споглядання до глибокого пізнання дійсності й лише потім – до її творчого перетворення. Рівною мірою це стосується еволюції свідомості й діяльності педагога. У цей час твердження про те, що педагогічна діяльність є за своєю природою творчою, стало тривіальним. Однак не менш відомо, що як у некваліфіковану, традиційно нетворчу працю працівник може внести елемент творчості, так й, навпаки, педагогічну діяльність можна будувати за шаблоном, позбавивши її властивої їй творчої основи.

Сьогодні диктує необхідність упровадження ідеї неперервної професійної освіти, яка посідає важливе місце серед сучасних прогресивних освітніх ідей, спрямованих на забезпечення сталого розвитку нашого суспільства. До найбільш характерних особливостей неперервної освіти сьогодні відносять: по-перше, фундаменталізацію освіти; по-друге, випереджаючий характер освіти; по-третє, збільшення доступності освіти для населення; по-четверте, технологічність освіти.

Цілком зрозуміло, що *фундаменталізація* освіти спрямована на формування системного мислення, цілісної картини світу; *збільшення доступності всіх видів освіти для населення забезпечується* дистанційним навчанням та впровадженням різних телекомунікаційних технологій; *технологічність освіти* приводить до більшої значущості самоосвіти, принципу індивідуалізації навчання, підвищення ролі засобів навчання; *випереджаючий характер освіти* зорієнтовує особистість на майбутнє, на умови майбутньої професійної діяльності в інноваційних умовах розвитку суспільства, а перед педагогами і дослідниками окреслює нові напрями в педагогічних дослідженнях, які спрямовані перш за все на розв’язання певних протиріч, що відзначаються як на рівні концептуалізації освіти і мети підготовки майбутніх фахівців, так і на визначенні змісту і технологій інноваційної підготовки сучасних професіоналів. Саме на цих засадах було побудовано виконання дисертаційних робіт на кафедрі педагогіки і психології управління соціальними системами, де з 2000 року захищено 2 докторських та 6 кандидатських дисертацій, а також завершується робота над 6 кандидатськими дисертаціями.

По-четверте, інтеграція найбільш перспективних нововведень продуктивних проектів у реально діючі освітні системи й переведення спроектованих інновацій у режим постійно діючих експериментальних освітніх установ.

Твердження про те, що людина живе доти, доки вчиться, сьогодні набуває особливого значення. Для розвитку будь-якого суспільства виникає потреба в особистостях, причому творчих. Особливо гостро постає це питання перед суспільством, що здійснює трансформаційні демократичні перетворення. Таких фахівців, молодих, з доброю професійною і гуманітарною підготовкою, високими моральними цінностями і принципами, глибокими знаннями природи людини, її ресурсів та можливостей, які прагнуть до максимального розкриття і реалізації власного потенціалу, потрібно розглядати – як представників гуманітарно-технічної еліти, а їхнє формування як найважливіший напрям вищої школи сьогодні.

Сучасний розвиток суспільства характеризується своїми особливостями. Не можна не зазначити, що інженерна діяльність все більше ускладнюється. Розширився склад її функцій. Так, залежно від профілю інженера (наприклад, технологічного, механічного, економічного) частка управлінської функції до збільшилась 18-21 %, організаційної функції – до 16-22 %, комунікативної – до 12-27 %, діагностичної функції до 18-32 %. Тобто ці зміни повинні знайти відображення у змісті фахової підготовки. Отже, виникає необхідність удосконалення змісту професійної підготовки.

В умовах сьогодення значно підвищилися вимоги до випускників вищих навчальних закладів. На ринку праці потрібні не просто спеціалісти, а професіонали своєї справи. Не має сумніву, що випускники вищих технічних навчальних закладів опановують обрану спеціальність на достатньо високому рівні у відомих у своїх галузях науки спеціалістів. Проте під час працевлаштування і при виконанні професійних обов'язків молодий спеціаліст дуже часто стикається з певними проблемами щодо сформованої готовності до професійної діяльності. Нерідко молодий фахівець не може вписатися в колективі, спілкуватися в ньому, викласти свою думку, ефективно брати участь у виробничих нарадах, доводити свої ідеї, у нього часто не вистачає вмінь запобігати виникненню складних виробничих ситуацій, знаходити компромісні рішення проблем під час виникнення конфліктних ситуацій. Тому усуненню цих недоліків мають допомогти інноваційні зміни у змісті освіти, а саме впровадження відповідних інтегрованих навчальних дисциплін, які значною мірою належать до суспільно-гуманітарного блоку.

З 2001 року в Національному технічному університеті “Харківський політехнічний інститут” в навчально-виховний процес підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавр, спеціаліст, магістр було впроваджено 12 інноваційних курсів з психолого-педагогічних та управлінських дисциплін: “Теорія та практика управління соціальними системами”; ”Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності”; “Основи управління соціальними системами”; “Психологія управління”; “Управлінська культура керівника”; “Психолого-педагогічні основи управлінської діяльності інженера”; “Управління розвитком соціально-економічних систем”; “Сучасні управлінські технології”; “Психологія життєвого успіху”; «Філософія життєвого успіху»; “Організаційна поведінка”; “Філософські проблеми екології”. Цього року до бакалаврської програми підготовки студентів за спеціальністю “Психологія” та магістерської підготовки студентів спеціальності “Педагогіка вищої школи”, введено новий курс “Педагогіка успіху”.

Результати впровадження психолого-педагогічних та управлінських дисциплін у навчально-виховний процес свідчать, що їх вивчення стає важливою умовою формування

сучасних фахівців із високим рівнем професійної та соціально-культурної компетентності, а також сприяє розширенню їхнього світогляду.

Вважаємо, що розроблення нових психолого-педагогічних та управлінських дисциплін і впровадження їх у навчально-виховний процес в умовах технічного університету сприяє набуттю майбутніми фахівцями відповідної системи знань і вмінь, яку можна подати в такому вигляді:

- *науково-теоретичні знання* з методології педагогіки, психології, основ менеджменту, інженерної педагогіки, акмеології, які відображають зміст знань про самість, самореалізацію, інженерну діяльність, професіоналізм особистості;
- *практично-процесуальні вміння*, що базуються на знаннях про особливості інженерної діяльності акмеологічних аспектах її розвитку. Отже, це знання про способи досягнення професійної майстерності і професіоналізму: формування власної продуктивної Я-концепції, виявлення критеріїв, показників, рівнів власного розвитку та розвитку своїх колег.

У психолого-педагогічній та управлінській підготовці майбутніх фахівців в умовах технічного університету зроблено особливий наголос на розвитку тих умінь, які знадобляться особистості як у професійній діяльності, так і в життєдіяльності взагалі. Серед них назвемо вміння:

- комунікативні й організаторські,
- розуміти вчинки співробітників і передбачати їхню поведінку,
- досягати повного розуміння з колегами,
- запобігати конфліктам у спілкуванні,
- ефективно працювати в команді, здійснювати керівництво персоналом на будь-якому рівні управління,
- ефективно працювати із діловою документацією,
- готувати і проводити публічні виступи,
- проводити наради.

Професійна діяльність не може здійснюватися без високого рівня розвитку в інженера комунікативних та організаторських здібностей. Керівнику необхідно швидко орієнтуватися в обставинах, чітко їх аналізувати і швидко приймати рішення. Для нього стає досить важливим опанувати знання у галузі психології, педагогіки, управління, без яких стає неможливим:

- визначення індивідуальних особливостей психіки кожного співробітника,
- розуміння мотивів різноманітних дій і вчинків колег,
- вибір правильної тактики поведінки,
- прогнозування і попередження прояву кризових ситуацій,
- розроблення стратегії та впровадження тактики на успіх у професійній діяльності.

Отже, розроблення та впровадження інноваційних психолого-педагогічних та управлінських спецкурсів в НТУ "ХПІ" сприяло тому, що рівень соціально-психологічної та управлінської компетентності наших випускників підвищився. Про це свідчать відгуки як випускників, так і працеводців, листи подяки, які одержують кафедри, що здійснюють фахову підготовку у нашому університеті.

Таким чином, наведені результати дослідження проблеми впровадження педагогічних інновацій у формування національної гуманітарно-технічної еліти дозволяють дійти таких висновків. Розглянута вище підготовка цілком відповідає сучасним суспільним вимогам до

професійної компетенції та особистісних якостей фахівця і є проявом подальшої реалізації й конкретизації стратегічного завдання вищої школи - гуманізації та гуманітаризації інженерної освіти, забезпечення його індивідуалізації, особистісної та діяльнісної орієнтації.

Педагогічне новаторство є умовою розвитку освіти, оскільки воно вносить у нього різного роду новації. Останні являються в тенденціях накопичення видозмін різноманітних ініціатив і нововведень в освітньому просторі. Їхнім наслідком можуть бути як часткові трансформації в змісті освіти й педагогічних технологій, так і глобальні зміни у сфері освіти.

Відповідно до логіки розвитку науково-технічного і соціального прогресу формування гуманітарно-технічної еліти передбачає регулярне оновлення змісту і технологій фундаментальної, загальноінженерної, спеціальної, психолого-педагогічної та управлінської підготовки. Ефективну психолого-педагогічну і управлінську підготовку може забезпечити розробка і використання нових освітніх технологій, у першу чергу широка інформатизація навчально-виховного процесу і активних методів навчання. Успішна реалізація складних і відповідальних завдань з підготовки національної гуманітарно-технічної еліти неможлива без цілеспрямованого постійного підвищення професійного і загальнокультурного рівня професорсько-викладацького складу та його педагогічної майстерності.

Список літератури: 1. Андрущенко В. Інноваційний розвиток освіти в стратегії “Українського прориву” / Віктор Андрущенко // Вища освіта України. – 2008. – № 2 (29). – С.10–17. 2. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: Монографія / В.Ю. Биков. – К.: Атіка, 2008. – 684 с. 3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с. 4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; голов. ред. В. Г. Кремень. - К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с. 5. Зязюн І. А. Краса педагогічної дії: Навч. посібник [для вчителів, аспірантів, студентів середніх та вищих навчальних закладів] / І. А. Зязюн, Г. М. Сагач. - К.: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. – 302 с. 6. Товажнянський Л.Л., Романовський О.Г, Пономарьов О.С.. Формування і реалізація концепції підготовки національної гуманітарно-технічної еліти в Національному технічному університеті “Харківський політехнічний інститут”.– Харків: НТУ “ХПІ”, 2002. – 160 с. 7. Феномен інновації: освіта, суспільство, культура / За ред. В.Г. Кременя. – К.: Педагогічна думка, 2008. – 472 с. 8. Філософський словник соціальних термінів // Під заг. ред. В.П. Андрущенка. – Харків: Корвін, 2002. – 672.

Bibliography (transliterated): 1. Andruwenko V. Innovacijnij rozvitok osviti v strategii “Ukrains'kogo prorivu” / Viktor Andruwenko // Viwa osvita Ukraini. – 2008. – № 2 (29). – S.10–17. 2. Bikov V.Ju. Modeli organizacijnih sistem vidkritoї osviti: Monografija / V.Ju. Bikov. – K.: Atika, 2008. – 684 s. 3. Goncharenko S. U. Ukraïns'kij pedagogichnij slovník / S.U. Goncharenko. – K.: Libid', 1997. – 376 s. 4. Enciklopedija osviti / Akad. ped. nauk Ukraïni; golov. red. V. G. Kremen'. - K.: Jurinkom Inter, 2008. – 1040 s. 5. Zjazjun I. A. Krasa pedagogichnoї diї: Navch. posibnik [dlja vchiteliv, aspirantiv, studentiv serednih ta vivih navchal'nih zakladiv] / I. A. Zjazjun, G. M. Sagach. - K.: Ukraïns'ko-fins'kij institut menezhmentu i biznesu, 1997. – 302 s. 6. Tovazhnjans'kij L.L., Romanovs'kij O.G, Ponomar'ov O.S. Formuvannja i realizacija koncepcii pidgotovki nacional'noї gumanitarno-tehnichnoї eliti v Nacional'nomu tehničnomu universiteti “Harkivs'kij politehničnij institut”.– Harkiv: NTU “HPI”, 2002. – 160 s. 7. Fenomen innovacii: osvita, suspil'stvo, kul'tura / Za red. V.G. Kremenja. – K.: Pedagogichna dumka, 2008. – 472 s. 8. Filosofov's'kij slovník social'nih terminiv // Pid zag. red. V.P. Andruwenka. – Harkiv: Korvin, 2002. – 672.

А. Г. Романовский

**ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ИННОВАЦИИ В ФОРМИРОВАНИИ
НАЦИОНАЛЬНОЙ ГУМАНИТАРНО-ТЕХНИЧЕСКОЙ ЭЛИТЫ**

Статья посвящена проблеме формирования национальной гуманитарно-технической элиты как стратегической задачи высшей школы. Определен и обоснован перечень педагогических инноваций, которые будут оказывать содействие эффективности формирования национальной гуманитарно-технической элиты.

O. Romanovsky

**PEDAGOGICAL INNOVATIONS IN FORMATION
NATIONAL HUMANITARIAN-TECHNICAL ELITE**

The article is devoted to a problem of formation of national humanitarian-technical elite as strategic task of a higher school. It is determined and the list pedagogical innovation is proved which will assist efficiency of formation of national humanitarian-technical elite.

Стаття надійшла до редакційної колегії 26.08.2010